

"No volem la pau a qualsevol preu"

Els doctors Sami Yasmin i Simon S. Emergui ens ajuden a analitzar què ha determinat que es desbordessin les passions i que tornés la malafiança entre israelians i palestins. Però no tot s'ha perdut, si es mantenen la bona voluntat i el desig de convivència.

Setanta-tres morts i centenars de ferits són el balanç dels enfrontaments entre israelians i palestins als territoris ocupats. Els tancs han tornat a sortir a Jerusalem, s'han intensificat les patrulles de soldats israelians per la ciutat d'Hebron i s'ha organitzat una minicimera d'urgència a Washington entre els líders de totes dues comunitats per calmar els ànims. Cap d'aquestes mesures no ha fet minvar la tensió que té en juli el procés de pau.

"Des d'aquí -explica Sami Yasmin, metge palestí nascut a Cisjordània, que fa vint-i-cinc anys es va instal·lar a Barcelona- vius aquests fets amb incertesa i desconfiança, sense sofrir-los directament, però també sense desentendre-te'n". Sami s'avé a explicar-

nos la seva versió dels fets: "L'obertura del túnel sota la mesquita d'Al-Aqsa ha estat una provocació claríssima. Netanyahu no ha respectat els sentiments de la comunitat palestina, tot i saber-ne la reacció i ser conscient que la gent respondria amb violència. Els turistes que creuaven el túnel es demanaven per què l'incident havia provocat una reacció tan forta, si al capdavall només és un passadís. Però per a entendre-ho cal tenir en compte que la decisió del govern israelià té un abast ampli, no és solament polític, sinó també religiós, social i cultural. Parlem de llocs sagrats de l'Islam, d'un subsòl que pertany més als palestins que no pas als israelians". Sami reconeix, no gensmenys, que l'incident ha servit d'excusa per ventilar un pro-

cés de pau estancat feia mesos. "Amb aquesta provocació premeditada el Likud podia preveure que hi hauria manifestacions i comunicats de protesta, però no crec que s'imaginessin que sortiria tanta gent al carrer, ni que la policia palestina actuaria en favor del seu poble. Però, quan una nació viu encesa de fa temps, és natural que un fet com aquest faci saltar la ràbia continguda".

Des que Netanyahu va guanyar les eleccions Yasmin confessa que els palestins ja sabien que la situació canviaria. "La política de l'actual primer ministre segueix una línia que nosaltres no ens acabàvem de creure. Mai no havia amagat que rebutjava el pla de pau, però ens pensàvem que, com que el camí ja era obert, hi havia possibilitats d'entesa. Però des del principi ha demostrat que amb ell serà molt difícil. És trist i molt dur de veure que per culpa d'una fracció de la població israeliana, que són els ultradretans que donen suport a aquesta política, es destrueixen els acords que tantes morts i patiments han costat". Yasmin confessa que la victòria del Likud en les eleccions va ser un cop dur. Tot i així, està convençut que la majoria d'israelians, i de palestins, estan per la pau, i té l'esperança que tard o d'hora, el govern israelià haurà de canviar de política..., si és que no cau el govern.

Mentrestant, espera que es calmi la situació, que els seus compatriotes mantinguin l'ànim ben alt, com l'hi tenien en veure que algunes coses començaven a canviar a Cis-

"Per mi -assegura Yasmin- hi ha una qüestió que no admet discussió, i és que tant la població israeliana com la palestina estan convençudes de la necessitat de la pau."

MANEL MAYOL

jordània i Gaza, i repeteix la ferma voluntat de pau del seu poble. Entén que hi ha aspectes molt delicats, tals com l'estatut de Jerusalem, la solució dels quals necessita molts anys de convivència, però recorda que hi ha molts més punts per negociar encara. "La nostra posició és clara. Hi ha uns acords signats sota la tutela de la comunitat internacional, i només exigim que es compleixin, res més".

"Xalom", pau amb seguretat.

"El túnel no és una provocació com diuen els palestins, sinó el pretext d'aquesta confrontació, una de les més dures que es recorden des de la guerra dels Sis Dies. Aquest túnel no s'estén sota l'Esplanada de les Mesquites, sinó que la voreja fins a sortir a la Via Dolorosa, i té un gran valor arqueològic. És, com tot descobriment d'aquesta ciència, un patrimoni universal gràcies al qual podem estudiar les nostres arrels, i se'n beneficiarà tothom". Simon S. Emergui, metge jueu i català, ex-president de la Comunitat israelita de Barcelona, amb qui conversem a títol de simple ciutadà, vol remarcar que aquestes mesquites d'Al-Aqsa i d'Omar foren construïdes precisament sobre les ruïnes del Temple de Jerusalem, del qual només queda el Mur de les Lamentacions, i que per tant es podria pensar que llavors ja hi va haver una profanació, pel fet d'edificar-les sobre una terra sagrada per al judaisme.

Emergui admet la tesi que han defensat alguns analistes de "la gota que ha fet vessar el got", per a explicar els durs enfrontaments de Jerusalem. "Des que Netanyahu va arribar al poder, després d'unes eleccions democràtiques, el procés de pau s'ha vist afectat, però perquè l'Autoritat Nacional Palestina i el seu president, Arafat, no reben les ajudes promeses per Occident, sobretot de la UE i dels Estats Units, cosa que fa revoltar els ciutadans, de primer contra els seus líders, i després contra la població".

Emergui creu que s'ha de donar temps al nou govern abans de dir que ha blocat l'acord, i recorda que perquè el procés triomfi ha d'anar

acompanyat "de la voluntat, que ja existeix, de tots dos governs, que volen la pau per al seu poble, i de la convicció que és la confiança, la seguretat i la credibilitat allò que en determinarà l'èxit".

Emergui valora positivament els primers mesos de govern de Netanyahu: "Amb l'elecció de Netanyahu la societat israeliana no va votar guerra o pau, sinó pau a una velocitat diferent. El primer ministre mai no ha dit no al procés de pau, ni l'interessa dir-ho, perquè Israel és un dels països amb més creixement econòmic del món occidental: hi augmenta la inversió estrangera, és capdavanter en alta tecnologia... i per tant no li convé la inestabilitat política. Però, als israelians, els preocupa també la seguretat. Durant els primers mesos de mandat, el procés de pau no s'ha blocat; hi ha hagut contactes, si bé mínims. Però cal tenir paciència, l'executiu ha d'estudiar els dossiers del procés, analitzar els compromisos assumits pels seus predecessors i els que queden per assumir, i a més s'ha d'ocupar de tots els afers que són competència de qualsevol govern democràtic."

Els últims esdeveniments, segons Emergui, han fet minvar la confiança entre israelians i palestins. "El fet més dolorós d'aquest contenciós és precisament l'enfrontament no sols entre els manifestants i la policia israeliana, -que com

tots els agents de seguretat tenen la missió de restablir l'ordre-, sinó entre la policia palestina i la israeliana. Fa mesos, anys i tot, que aquests policies patrullaven junts. El fet que la policia palestina hagi utilitzat les armes, que el govern d'Israel li va donar perquè mantingués l'ordre contra els soldats israelians, és el que ha fet augmentar el nombre de víctimes. Sens dubte això ha reobert unes ferides que necessiten anys per a cloure's."

Emergui creu que el procés de pau, malgrat tot, és irreversible, però no es pot oblidar que és impossible d'assolir sense eradicar els extremismes. "Quan hi ha un conflicte, la resposta no són les pedres. Es podria crear una comissió mixta, formada per persones moderades que mantinguessin relacions constants per superar els problemes per una altra via". Respecte a l'estatut de Jerusalem, assegura: "Als acords d'Oslo es va dir que Jerusalem seria l'últim tema a tractar. S'ha d'anar complint el procés pas a pas, sense avançar les coses. Netanyahu va dir, abans de les eleccions, que Jerusalem era indivisible, igual que havien promès Peres i Rabin. Però també va assegurar que mai no encaixaria la mà d'Arafat, i ho ha fet. La cosa més important és que hi hagi voluntat de mantenir viu el procés".

"La intenció del govern israelià -explica Simón S. Emergui- és de reprendre les negociacions d'una manera ininterrompuda. Que els assessors de totes dues parts es tanquin fins que no trobin una sortida."

Virgínia Arqué